

„Подсећамо све ђаке и родитеље да ће резултати пријемног испита на Интернету бити редовно **аптудејтовани** сваког сата” – парафраза изјаве једног бившег министра образовања.

Слушајући последњих неколико година наше политичаре како говоре, читајући њихове изјаве у медијима, морао сам да се запитам како сви, уместо што примећују и замерају ако поједини политичари не говоре добро енглески, не примећују да већина њих првенствено не говори добро српски.

Утицај енглеског језика и културе и његово устоличење као *lingua franca* модерног доба је приметан у целом свету и нема тог језика на планети који се тренутно не бори да сачува интегрит

ет и суверенитет

свог језика који са собом носи и заштиту културног идентитета једног народа. Французи, који се немилосрдно боре против страховитог утицаја који енглески језик има на француски имају

Franlais

, у Шпанији се таква мешавина енглеског језика назива

Spanglish

, Мађарска има

Hunglish

. Ту у потпуности пратимо кретања на светској сцени јер наравно ни српски језик није изузетак. Код нас такву појаву секундарне норме, односно стандарда језика који постоји у употреби мимо система и правила српског језика, лингвисти називају

англосрпски

. А он то управо и јесте.

Јер, када чујете неког политичара како каже да су наше *облигације* (уместо обавезе) такве и такве, како спомиње

алтернацију

(уместо промену),

агитацију

(уместо напад), чувену

транзицију

(уместо промене),

техникалије

(уместо детаље),

кохабитацију

"Ако не разумеш, цркни!"

Пише: Никола Добрић
среда, 14 мај 2008 11:38

(уместо суживот),
физибилити студију
(уместо студију о изводљивости); како је нешто
транспарентно
(уместо јавно, на увид), каузално (уместо последично); или како нешто треба
денунцирати
(уместо одбити) или
детерминисати
(уместо одредити), човек се пита коме они то говоре. Пошто сам врло добро упознат са том материјом и не могу рећи да баш не знам енглески језик, морам нагласити да је потребно изузетно добро познавање енглеског да би се знало шта
feasible
значи и да би се из тога могло извући значење горепоменуте
физибилити студије
.

То нажалост није све. Много већу опасност по опстанак српског језика представља употреба енглеског језика на нивоу језичке конструкције, када дотични кажу како треба
направити млевено месо од њих
(енг.
to make minced meat out of
) , како се нешто одиграло у
кежуал коктел-парти маниру
или како се нешто
дели у шест делова
(енг.
in six parts
- уместо на шест делова).

Овде важи она максима једног нашег уваженог лингвисте *Ако не разумеш, цркни!*. Ситуација је управо таква јер већина људи не разуме или разуме врло мало шта тако употребљени изрази значе и немају начина да одгонетну значење. Поново се поставља то питање: коме онда они заправо говоре? Само образованој елити која потпуно разуме значење док је обичном човеку остављено да запањено размишља како паметно звучи тај политичар када каже да влада има
акциони план
иако то само значи да има план рада.

Разлог за овакву појаву није само глобализација и огромни утицај енглеског језика преко медија него првенствено став који људи, у овом случају политичари имају о енглеском

"Ако не разумеш, цркни!"

Пише: Никола Добрић
среда, 14 мај 2008 11:38

језику. Оваква статусна употреба англицизама представља резултат помодарства и егзотике, јер људи осећају како је професионалније и боље када нешто кажу на *англосрпском* и

тима осигуравају свој положај као елитистички у односу на већину која не познаје енглески довољно или га познаје таман у толикој мери да оно мало значења које виде у поменутих изразима служи само даљем мистификовању датих појмова - колико боље звучи
тендер
наспрам
јавна продаја
?

Други разлог је то што је предавање српског језика у школама јадно у најмању руку јер се после основне школе, са изузетком људи који се баве језиком, просечан човек више никада не среће са граматиком свога језика и сви га узимамо здраво за готово. Процент људи који активно користе некакав приручник, правопис или српско-српски речник је јако мали јер, побогу, па сви знамо српки, зар не?

Оваква употреба лошег српског језика је од посебне опасности баш код политичара јер су они, нажалост, углавном ти који нас представљају у свету, који иду на самите, конференције и сличне манифестације где би требали, између осталог, и кроз употребу сопственог језика да промовишу своју земљу. А на каквом то језику раде свако може сам просудити ако се само пет минута задуби у неку од политичких *борилачких* емисија који су увек актуелне.

Из свега овога следи да иако је сваком политичару потребно добро знање енглеског језика, као и свима другима у данашњем добу, прво им је потребан повратак у школске клупе и опширни часови из српског језика. А заједно са политичарима, поред одлазака на часове енглеског сви остали трк на наставу из српског правописа и лепог изражавања. Јер ако се наставе овакве тенденције у ближој будућности ћемо у школама учити *англосрпски* као матерњи језик.

Аутор је професор енглеског језика и књижевности, предавач на *Високој пословној школи струковних студија* у Новом Саду